

Гаєвська О.Б. – д-р філос. наук, проф.,
завідувачка кафедри соціології,
факультету управління персоналом, соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В УКРАЇНІ

Основним фактором становлення і розвитку сучасної моделі соціального діалогу в Україні є якомога більш ґрунтовне вивчення національного організаційного потенціалу, його наукове осмислення і вироблення на цій основі таких рекомендацій, які б вирішальним чином впливали на трансформаційні процеси в Україні. Управління цими процесами, зокрема в сфері публічного, соціального діалогу представлене найбільш повно тією частиною її населення, які з професійної або функціональної точки зору займаються управлінською діяльністю на всіх рівнях економічної, політичної та духовної організації українського суспільства. Отже, зважаючи на сьогоднішній його стан, доленосним для України є реформування публічного, соціального діалогу, що загостило необхідність точного визначення змісту і характеру управління, управлінських відносин і управлінської діяльності з огляду на їх вирішальне значення в процесах винайдення та втілення ефективної моделі соціального діалогу в Україні. Створення на цій основі єдиної системи управління трансформаційними процесами в Україні, тобто об'єднання управлінських зусиль з боку всіх суб'єктів національної системи соціального діалогу країни на основі науково обґрунтованої трансформації, модернізації існуючих моделей соціального діалогу, враховуючи європейський досвід, сприятимуть розвитку соціального партнерства та сталого розвитку України.

В існуючій національній системі соціального діалогу особлива роль управлінської діяльності спричинена, насамперед надзвичайною політизацією державницької діяльності, що перетворює державну діяльність, державу як одного з активних учасників соціального діалогу в інструмент не тільки суспільних перетворень, а й поляризації суспільних відносин.

Отже, проблема полягає у з'ясуванні рівня організаційних засад українського суспільства й реально функціонуючих управлінських механізмів існуючої національної системи соціального діалогу в Україні. Тобто йдеться про пошук адекватності (неадекватності) певних організаційних структур (суб'єктів соціального діалогу), а також теоретичне осмислення і з'ясування рівня ефективності їх організаційних механізмів управління соціальним діалогом, котрі таку адекватність мають.

Запропоновані на сьогодні кроки з різною ефективністю рухають справу утвердження соціального діалогу в Україні, хоча вони не є достатньо ефективними. Більш того, в народному сприйнятті основна, якщо не єдина причина цього криється в недосконалості певних програм та в організації управління цими процесами на їхній основі. До того ж соціальне нетерпіння є характерною рисою самопочуття народу України, яке з часом не послаблюється, а навіть посилюється, що викликає необхідність реагування на нього політичних сил країни.

В сьогоднішньому стані України слід дослідити основне, визначальне питання: наскільки в Україні взагалі політична боротьба відтворює (відображає, уособлює) політичний стан об'єкту управління – народу країни, чи є в ньому відповідний спектр політичних інтересів, такий рівень протиріч, який часто-густо вирує у владних структурах і чи не є відносини між елементами політичної системи України чимось самодостатнім, самостійним, принаймні організаційно незалежним від народу, його

інтересів, на чому, власне тільки-но і можлива побудова соціального діалогу в суспільстві.

Незважаючи на таку виразність, досить лише поставити питання про ефективність управлінської системи, одразу ж виникає проблема пошуку причин її низького рівня, незадовільної роботи всіх її інституцій (з огляду на реальний стан України), хоча як уже зазначалось, пояснень тут багато й виправдань, порізно переконливих, не менше.

Тому організація соціального життя у вільному суспільстві, де крім об'єктивного впливу на нього стану життя народу, до самоорганізації включаються й добра воля, й розум нації, й вільний вибір, до того ж – на тлі постійного нестабільного стану існування населення в цілому, є справою досить складною. Те, що нестабільність є наслідком, зокрема й такого глибинного фактору, як поступове, але болісне утвердження більш досконалих форм соціальної організації життєдіяльності українського суспільства у порівнянні з минулим, розуміють, звісно, не всі. Саме тому добра воля та розум нації в такому контексті не завжди плідно слугують виконанню основного завдання – творення нових суспільних відносин, зокрема на тлі організаційної самодіяльності самого населення, його прагнення до консолідованих зусиль в ім'я великої нації.

Тим-то слід зауважити, що саме в контексті організаційному, коли враховуються об'єктивно притаманні нації організаційні якості, тим більше – історично підтвержені, таких виправдань не існує. Вони штучні, оскільки завжди є об'єктивне джерело створення адекватної національної системи соціального діалогу – сама об'єктивна соціальна організація суспільства.

Отже, вкрай необхідно тлумачити політичні сутички, політичні змагання, гру політичних сил не лише як відображення демократичного розмаїття інтересів соціальних верств, а й як зазіхання на основне джерело саморозвитку нації, народу України – його організаційний потенціал,

здатність до цивілізованого розвитку соціального діалогу, можливості якого саме в організаційному контексті є практично безмежними. Віднайти фактори цієї безмежності, зокрема в процесі реформування соціального діалогу в Україні – одне з основних завдань науки і практики управління.

УДК 316.334.2

Горбов В.В., к.соц.н., доцент кафедри соціології,
факультету управління персоналом, соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,

Горбова Ю.С., к.соц.н.,
завідувач навчально наукової лабораторії «Соціологічна лабораторія»,
факультету управління персоналом, соціології та психології
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ В ПРОЦЕСІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Сучасні перетворення в Україні набувають тенденції розвитку демократичних основ громадянського суспільства й посилення соціальної спрямованості ринкової економіки. Соціологи все частіше відзначають необхідність формування дієздатного суспільства, будівництва ефективної держави, що гарантує безпеку і гідне життя людей, становлення вільного й соціально відповідального підприємництва та соціального діалогу.

Соціальний діалог є популярним останніми роками механізмом соціально-економічного розвитку територій. Він використовувався в багатьох країнах для виходу з криз і прискорення суспільного розвитку. Виникнувши, як механізм вирішення трудових суперечок, соціальний діалог у все більшій мірі перетворюється на інструмент суспільної участі у плануванні